

Рекомендації щодо проведення III-го етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з інформаційних технологій у 2012–2013 навчальному році (Лист Інституту інноваційних технологій і змісту освіти від 10.12.2012 №14.1/10-3387)

Метою проведення Всеукраїнської учнівської олімпіади з інформаційних технологій є стимулювання творчого самовдосконалення учнів, зацікавлення їх у поглибленому вивченні інформатики; виявлення та розвиток обдарованих учнів, сприяння розвитку алгоритмічного мислення у школярів, підвищення інтересу до інформаційних технологій.

Документом, що визначає завдання, структуру, технологію проведення Всеукраїнських олімпіад, є Положення про Всеукраїнські учнівські олімпіади з базових дисциплін, турніри, конкурси-захисти науководослідницьких робіт та конкурси фахової майстерності, затверджене наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України №1099 від 22 вересня 2011 року та зареєстровано в Міністерстві юстиції України від 17 листопада 2011 року за №1318/20056 (www.iitzo.gov.ua).

Відповідно до Положення III етап олімпіади з інформаційних технологій проводиться у два тури.

Апаратне та програмне забезпечення

Олімпіаду доцільно проводити на комп'ютерах із операційними системами Windows XP/Vista/7/8. Бажано, на час проведення туру олімпіади, фізично відімкнути локальну мережу від комп'ютерів учасників, якщо вона не використовується для здачі робіт під час туру та не вжито заходів, що унеможливають обмін даними між учасниками олімпіади.

Визначити програмне забезпечення для проведення III етапу олімпіади таким чином. Завдання олімпіади розраховані на виконання у середовищі MS Office 2010 Professional (Можливе виконання завдань у середовищі MS Office 2003 або Professional MS Office 2007 Professional, при цьому журі III етапу олімпіади може внести відповідні корективи у критерії оцінювання). Додаткове прикладне програмне забезпечення надається, якщо воно заплановано авторами завдання олімпіади.

Учасникам олімпіади забороняється користуватися власною літературою, друкованими або рукописними матеріалами, засобами комунікації (Інтернет, мобільні телефони, електронні носії інформації тощо).

Оргкомітет олімпіади на час проведення турів олімпіади має забезпечити неможливість взаємодії учасників олімпіади з використанням мережевих технологій, в тому числі і бездротових.

Завдання олімпіади

Олімпіада проводиться у 2 тури.

I тур. Комплексне, інтегроване завдання на використання офісних інформаційних технологій, що вивчається в курсі «Інформатика» (крім програмування на VBA).

II тур. Тестування із використанням тестів різних типів, яке охоплює всі напрямки курсу «Інформатика» (окрім програмування) та виконання окремих завдань незв'язаних тематично.

Зміст завдань для III етапу олімпіади базується на навчальній програмі з курсу «Інформатика» профільного та поглибленого рівнів. Автори задач готують критерії оцінювання завдань, визначають розподіл балів по кожному критерію та виносять на обговорення журі. Журі на засіданні обговорює та затверджує критерії та розподіл балів до початку перевірки завдань.

Завдання 1-го туру (практичного) розраховане на 4 години, формулюється як тематично цілісне і складається з декількох задач.

Кожна з задач повинна розв'язуватись виключно засобами відповідного умові задачі програмного засобу з пакету офісних додатків MS Office. Особливістю завдання є його комплексність — авторами моделюється життєва ситуація з певної галузі людської діяльності.

Під час підготовки олімпіадного завдання слід звернути особливу увагу на:

- опис, обсяг та формат додаткових файлів;
- вимоги до формату, змісту та імен файлів-результатів;
- файли-зразки для вирішення задачі учасником;
- використання додаткових програмних засобів прикладного призначення (якщо вони надаються авторами завдання).

Запропоновані завдання повинні вирішуватися за допомогою засобів офісних додатків, що передбачає у:

- 1) текстовому процесорі: створення текстового документу із використанням засобів форматування, редагування та пошуку, вбудованих та зв'язаних об'єктів, стилів, посилань та розсилок, засобів рецензування;
- 2) табличному процесорі: створення та опрацювання табличних даних із використанням засобів форматування, редагування, фільтрації, сортування та пошуку, вбудованих та зв'язаних об'єктів, стилів, вбудованих функцій та засобів аналізу даних, ділової графіки;
- 3) системах управління базами даних: проектування моделі бази даних та її реалізація з можливістю опрацювання даних на рівні таблиць, запитів, форм та звітів (форматування, редагування, пошук, фільтрація, сортування та обчислення за допомогою вбудованих функцій);
- 4) програмі для створення презентацій: проектування моделі презентації та її реалізація із використанням засобів форматування та редагування,

анімації, вбудованих та зв'язаних об'єктів, стилів, посилань, створення навігації по слайдах, використання елементів керування.

Під час роботи над завданням учасник самостійно обирає послідовність виконання окремих його складових. Кожна задача оцінюється визначеною кількістю балів відповідно до критеріїв. Результатом роботи учасника є загальна сума балів за кожною виконану задачу.

Учасникам забороняється використання VBA та програмних засобів, які не вказані у завданні. Файл-розв'язок не повинен містити копії змісту файлів-зразків (наприклад учаснику надано файл-зразок у вигляді скріншоту сторінки текстового документа, і учасник здав на перевірку копію цього скріншоту у файлі-результаті). Необхідно звернути увагу на неприпустимість використання у файлах-розв'язках абсолютних посилань.

Завдання 2-го туру (теоретичного) розраховане на 3 години, включає невеликі за обсягом завдання та тестові питання. Завдання цього туру учасник виконує письмово. Зміст завдань формується авторами за принципом Державної підсумкової атестації з інформатики та складаються з тестів закритого типу та відкритого типу з короткою відповіддю, яка може містити виключно число, слово або послідовність символів.

Запитання щодо умов завдань

Учасники олімпіади повинні мати змогу поставити запитання стосовно умов задач виключно у письмовому вигляді. Як свідчить практика Всеукраїнських та міжнародних олімпіад, бажано надавати цю можливість лише протягом першої години кожного з турів. Якщо за цей час учасники знайдуть помилку або двозначність в формулюванні завдання, тоді до тексту завдання необхідно буде внести поправку та вчасно оголосити про неї усім учасникам.

Запитання, що ставить учасник, повинні передбачати відповідь «Так» або «Ні». У випадках, коли запитання сформульоване таким чином, що на нього не можна відповісти «Так» або «Ні» (відповідь на запитання учасника міститься у явному вигляді в умові задачі; запитання стосується розв'язку задачі, термінології програмних засобів, які використовуються для виконання олімпіадного завдання) — член журі повинен відповідати: «Не коментую».

Бажано, щоб на запитання, які стосуються задачі, відповідала одна й та ж людина. У такому випадку учасники отримують однакові відповіді на однакові запитання. Відповідь на питання учасника надається членом журі письмово.

Перевірка завдань

Для перевірки розв'язку олімпіадного завдання 1-го туру створюється система критеріїв оцінювання кожної його складової. Критерії відображають відповідність обраних засобів та ефективність їх використання для вирішення окремої частини завдання. У разі, якщо частина завдання, яка оцінюється за певним критерієм виконана учасником частково, журі нараховує за цим критерієм неповну кількість балів

(наприклад, учасник під час створення презентації обсягом 10 слайдів, за умовою задачі, створив тільки 8, але вони відповідають даному критерію).

Рекомендована кількість критеріїв для однієї задачі до 10. Для більш складних задач це число може бути збільшене до 20.

Необхідно звернути особливу увагу на суворе дотримання вимог до формату, змісту та імен файлів-результатів. Учаснику забороняється вносити у зміст файлів-результатів будь-яку інформацію, яка ідентифікує учасника олімпіади. У разі порушення вимог до учасників застосовуються санкції як то відсотки штрафних балів або незарахування задачі взагалі.

Правильне розв'язання кожного завдання 2-го туру оцінюється кількістю балів відповідно рівню складності. Учаснику забороняється наводити будь-які міркування та коментарі, що пояснюють його вибір відповіді.

Особливості проведення III етапу олімпіади 2012/2013 року

Рекомендовано два варіанти проведення III етапу олімпіади:

1. Синхронно з іншими областями, що обрали цей спосіб, використовувати **завдання для I туру**, які будуть розроблені Інститутом інноваційних технологій і змісту освіти та надіслані до місць проведення за декілька годин до початку туру, а також розміщені на вказаному ресурсі.

Перевірку проводити згідно з рекомендаціями, наданими Інститутом інноваційних технологій і змісту освіти.

II тур провести самостійно за власним завданням та визначеною датою.

2. Обидва тури олімпіади проводити із використанням власного завдання та власної системи перевірки робіт.

Відповідні заявки необхідно надсилати на електронну адресу olimp_it@i.ua Кузічеву Миколі Миколайовичу, керівнику інформаційно-аналітичного центру управління освіти та науки Дніпропетровської міської ради, тел. (050) 482-35-86 та до Інституту інноваційних технологій і змісту освіти на електронну адресу obdarovani@iitzo.gov.ua Гунько Лілії Вікторівні, начальнику відділу по роботі з обдарованою молоддю та проведення масових заходів, тел. (044) 248-18-13.

Відповідальна особа за організаційно-технічне забезпечення I туру III етапу олімпіади з інформаційних технологій за єдиними текстами — Кузічев Микола Миколайович, керівник інформаційно-аналітичного центру управління освіти та науки Дніпропетровської міської ради.

Основні організаційні дати проведення III етапу

Отримання заявки щодо вибору кожної області, м. Києва, м. Севастополя та АР Крим (за вказаними електронними адресами) до **20 грудня 2012 р.**

Отримання інструкцій щодо проведення олімпіади — до **25 грудня 2012 р.**

Підготовка реєстраційних таблиць учасників олімпіади — до **25 грудня 2012 р.**

Дата централізованого проведення I туру III етапу олімпіади — **9 лютого 2012 р.**

Рекомендована література

1. *Пикуза В., Гаращенко А.* Экономические и финансовые расчеты в Excel, ВНУ, 2000.
2. *Блютман К., Фриз У.* Анализ данных в Access Питер, 2005.
3. *Завадський І.О., Забарна А.П.* Microsoft Excel у профільному навчанні, ВНУ, 2011.
4. *Кашаев С.* Офисные решения с использованием MS Excel 2007 и VBA, Питер, 2008.
5. *Костюков В.П., Мотурнак Є.В.* Інформаційний працівник, ВНУ, 2011.
6. *Кузічев М.М.* Олімпіада з інформаційних технологій // Комп'ютер в школі та сім'ї. — 2004. — №8. С. 44–47.
7. *Кузічев М.М.* I Всеукраїнська олімпіада з інформаційних технологій: пошуки, досвід, перспективи // Комп'ютер в школі та сім'ї. — 2004. — №7. — С. 48–50.
8. *Левченко О.М., Коваль І.В., Завадський І.О.* Основи створення комп'ютерних презентацій, ВНУ, 2010.
9. *Несен А.* MS Word 2010, Солон, 2011.
10. *Сайман Дж.* Анализ данных в Excel, Диалектика, 2004.

11. *Сергеев А.П.* MS Office 2010, Диалектика, 2011.
12. Збірник завдань для державної підсумкової атестації з інформатики 11 клас, Ранок, 2010.

Рекомендовані Інтернет-джерела

1. <http://office.microsoft.com>;
2. <http://www.iitzo.gov.ua>.

Подання звітів та заявок на участь у IV етапі олімпіади.

Звіти про проведення III етапу разом із текстами завдань III етапу з розв'язаннями та заявки на участь команд у IV етапі Всеукраїнської учнівської олімпіади з інформаційних технологій слід подати до **5 березня 2013 року** на адресу Інституту інноваційних технологій і змісту освіти Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України (відділ по роботі з обдарованою молоддю та проведення масових заходів).

Форма цих документів визначається додатками 1 і 2 до Положення про Всеукраїнські учнівські олімпіади, турніри, конкурси з навчальних предметів, конкурси-захисти науково-дослідницьких робіт та конкурси фахової майстерності.

Гуцько Л.В., начальник відділу

по роботі з обдарованою молоддю та проведення масових заходів ІТЗО

★ ★ ★

АВТОРИ НОМЕРА

Аджимян Ольга Рафаїлівна — вчитель інформатики, вчитель вищої категорії, вчитель-методист, комунальний заклад «Запорізький Січовий колегіум-інтернат» Запорізької обласної Ради.

Андрюшина Марина Борисівна — вчитель інформатики II категорії Мелітопольської гімназії №5.

Бондаренко Віталій Вікторович — асистент факультету кібернетики Київського Національного університету ім. Тараса Шевченка.

Ганашок Алла Іванівна — вчитель інформатики Овруцької середньої загальноосвітньої школи I–III ступенів №4.

Гуржій Андрій Миколайович — доктор техн. наук, професор, дійсний член АПН України.

Киричков Ярослав Васильович — науковий співробітник лабораторії навчання інформатики Інституту педагогіки НАПН України.

Корнійчук Олена Едуардівна — кандидат педагогічних наук, доцент кафедри вищої математики і прикладної механіки, Житомирський національний агрокологічний університет.

Косик Вікторія Миколаївна — начальник відділення стратегії розвитку освіти Інституту інноваційних технологій і змісту освіти МОНМС України.

Кочарян Артур Борисович — координатор програми Microsoft «Школи – новатори».

Олефіренко Ірина Володимирівна — вчитель інформатики Котелевської гімназії №1 імені С.А. Ковпака Полтавської області.

Ольховський Євгеній Олександрович — кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри інформатики Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди.

Проценко Людмила Леонідівна — вчитель вищої категорії, вчитель-методист, заступник директора з навчально-виховної роботи, учитель інформатики, Бердянська гімназія №1 «Надія» Бердянської міської ради Запорізької області.

Рудик Олександр Борисович — кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри методики природничо-математичної освіти і технологій Інституту післядипломної педагогічної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка.

Сокол Ірина Миколаївна — методист Обласного науково-методичного Центру інформатики та інформаційних технологій в освіті.

★ ★ ★

Підписано до друку 10.12.2012 р. Формат 60x84 1/8. Папір офсет. Друк офсет. Умовн. друк. арк. 5,88.

Умовн. фарбо-відб. 11,76. Обл.-вид. арк. 8,54. Видавець: ФО-П Жугастрова О.В. Зам. №12–565.

Віддруковано у друкарні видавництва «Фенікс». Свід. ДК 271 від 7.12.2000 р.

Адреса видавця: 04107, Київ-107, вул. Половецька, 12/42, к. 88.

E-mail: csf221@rambler.ru, www.csf.vashpartner.com.

Повне або часткове передрукування матеріалів журналу можливе тільки з письмового дозволу редакції.

Передплату на наш журнал можна оформити у будь-якому відділенні зв'язку. Наш індекс 74248.